

Aan de Gemeenteraad.

Raadsvergadering d.d.	:	12 december 2019
Commissievergadering d.d.	:	28 november 2019
Registratienummer	:	2019
Bijlagen	:	2019007820 (aanbiedingsbrief), 2019007819 (rapport)
Productiedatum	:	20 november 2019

Onderwerp: Onderzoek rekenkamercommissies Bloemendaal en Heemstede naar de ICT-samenwerking tussen Bloemendaal en Heemstede

Korte inhoud voorstel

1. Aanleiding

De rekenkamercommissies van Bloemendaal en Heemstede besloten dit voorjaar om gezamenlijk onderzoek te doen naar de samenwerking tussen de gemeenten Bloemendaal en Heemstede op het gebied van de automatisering en de informatisering. Op 21 maart 2019 werden de colleges en de raden hierover geïnformeerd en werd aan hen het onderzoekvoorstel ter kennisname toegezonden. Het onderzoek beslaat de periode begin 2015 tot juni 2019. Het onderzoek is uitgevoerd van maart tot en met augustus 2019 en het is – na ontvangst van de resultaten van de benchmark betreffende de kosten van de ICT – afgerond in september 2019.

2. Probleem-en doelstelling/oplossingen/effecten

De belangrijkste conclusies die uit het rapport naar voren komen:

Voor de raden en colleges

- Verlaat het idee dat ontvlechten altijd mogelijk moet zijn. Bouw dit om naar een positief streven waarin de doelen van de ICT-samenwerking op het gebied van Automatisering en Informatisering concreet zijn geformuleerd, zodat deze ook houvast geven aan de werkorganisatie. Hef daarmee de belemmering op de ontwikkeling van de afdeling Informatisering op. Maak er een “gewone” afdeling van met een eigen budget en een eigen formatie.
- Wees bewust dat outsourcing niet mag betekenen “loslaten”. Outsourcing vergt, nog meer dan het management in de eigen organisatie, dat er gestuurd wordt op concrete afspraken en dat de uitvoering daarvan geregeld en nauwkeurig gecontroleerd wordt. Richt daarvoor een (regie)organisatie in die daarvoor qua kennis en kunde voldoende geëquipeerd is.
- Maak beleid voor het omgaan met data en versterk het databeheer (de data governance). De beide gemeenten werken in VNG verband mee aan het programma Common Ground. Het bundelen en delen van betrouwbare (juiste, volledige, tijdige) data kan een grote rol gaan spelen in de beleidsontwikkeling. Breng de data die uit het gebruik van verschillende applicaties beschikbaar zijn, in samenhang en deze. Alleen dan zijn deze bruikbaar voor de beleidsontwikkeling en analyses (data science). Tot nu toe hebben de raden zich nog geen beeld gevormd over de mogelijkheden en de consequenties. Dit is nodig als eerste stap naar beleidsvorming op dit gebied (m.a.w. start met voorlichten en opleiden).

- Laat de transitie niet langer duren dan nodig is. Verklaar wat de (extra frictie-) kosten zijn die tijdens de transitie gemaakt worden (zoals het nog gebruiken van meerdere verschillende applicaties voor hetzelfde doel), maak afspraken hoe en wanneer dat traject wordt afgerond en bepaal vooraf wat de concrete opbrengsten moeten zijn. Kortom: ga daar stevig op sturen, ook op de kosten, stel concrete doelen en controleer daar op.
- Verbeter de legitimatie voor ICT uitgaven - met name voor Informatisering en onderken daarmee de consequenties die de digitale overheid met zich meebrengt. Zorg met name ook voor meer transparantie en verantwoording van de kostenverdeling tussen Bloemendaal en Heemstede.

Voor de ambtelijke organisatie

- Houd functioneel beheer in het hart van de organisatie. Volg het advies van Gateway 2018 op en zorg ervoor dat de gebruikers actief (actiever) betrokken worden (eigenaarschap) en organiseer de vraagkant van de informatievoorziening.
- Betrek de gebruikers actief bij de verdere ontwikkeling van de I-functie in de organisaties. Niet de technische kant is alles bepalend voor de te maken keuzes ("elk probleem is oplosbaar of: "men vraagt en wij leveren") Vooral de gebruikersbehoeften zijn in samenhang maatgevend. Functioneel beheer en daarmee het adequaat doen inrichten van de applicaties vormt de cruciale schakel tussen de ICT-er en de gebruiker en kan daar een belangrijke rol in vervullen.
- Zorg dat de verantwoordings- en rapportagelijnen helder en eenvoudig zijn. Taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden zijn een samenhangende eenheid. Op dit moment lopen lijn- en programmaverantwoordelijkheden - ogenschijnlijk althans - door elkaar. Het beroep dat beide gemeenten doen op "vertrouwen", mag de duidelijkheid over taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden - ook in financieel opzicht - niet vertroebelen.
- Zorg ervoor dat betreffende processen en procedures tussen beide gemeenten zoveel mogelijk geharmoniseerd worden zodat de gemeenten meer efficiencywinst kunnen boeken. Deze keuzes moeten de gemeenten zelf maken. Zet daar (tijdelijk) een apart programma voor op en zorg voor goede afstemming daarover met de raden.
- Evalueer de (effecten van) de omschakeling op zaakgericht werken zo spoedig mogelijk en gebruik de uitkomsten voor het zetten van verder stappen op het gebied van de harmonisatie van werkprocessen.

3. Communicatie aspecten

De rekenkamercommissie communiceert zelfstandig met de pers.

4. Voorstel

Het onderzoeksvoorstel werd op 16 mei 2019 besproken door de commissie Bestuur en Middelen. Het rapport werd op 15 november 2019 aangeboden aan de raden van Bloemendaal en Heemstede en op 20 november 2019 gepresenteerd. Vervolgens is het rapport op 28 november 2019 besproken door de commissie Bestuur en Middelen.

Voorgesteld wordt de aanbevelingen uit het rapport over te nemen, een uitvoeringsprogramma met deelprojecten op te (doen) zetten en de uitvoering hiervan te bewaken

Voorgesteld besluit

De raad van de gemeente Bloemendaal;

gelezen het voorstel van de rekenkamercommissie van 20 november 2019;

b e s l u i t:

1. Het rapport 'Evaluatie van de samenwerking tussen Bloemendaal en Heemstede op ICT-gebied' met de daarin opgenomen aanbevelingen aan te nemen.
2. De aanbevelingen uit het onderzoeksrapport over te nemen.
3. Het college op te dragen daarvoor een uitvoeringsprogramma met deelprojecten op te (doen) zetten.
4. Deze programmatische uitvoering van de aanbevelingen te bewaken.

Aldus besloten in de openbare vergadering
van de raad der gemeente Bloemendaal,
gehouden op 12 december 2019

de voorzitter,

de griffier,
